Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2025)0287

2024. évi költségvetés – a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítésének módszertana végrehajtásának értékelése az uniós költségvetésben

Az Európai Parlament 2025. november 25-i állásfoglalása a 2024. évi költségvetésről – a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítésének módszertana végrehajtásának értékelése az uniós költségvetésben (2025/2033(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 2. és 3. cikkére,

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 8., 10. és 19. cikkére,

– tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. és 23. cikkére,

– tekintettel a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló (EU, Euratom) 2020/2093 rendelet módosításáról szóló, 2024. február 29-i (EU, Euratom) 2024/765 tanácsi rendeletre[1],

– tekintettel a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló (EU, Euratom) 2020/2093 rendelet módosításáról szóló, 2022. december 15-i (EU, Euratom) 2022/2496 tanácsi rendeletre[2],

– tekintettel a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló, 2020. december 17-i (EU, Euratom) 2020/2093 tanácsi rendeletre[3],

---

1 HL L, 2024/765, 2024.2.29., ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.
2 HL L 325., 2022.12.20., 11. o., ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2022/2496/oj.
3 HL L 433. I, 2020.12.22., 11. o., ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.

– tekintettel a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret félidős felülvizsgálatára irányuló javaslatról szóló, 2023. október 3-i állásfoglalására[4],

– tekintettel az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közötti, a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére irányuló ütemtervről szóló, 2020. december 16-i intézményközi megállapodásra[5] és különösen annak 16. f) pontjára,

– tekintettel az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló, 2024. szeptember 23-i (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[6], és különösen annak 33. cikkére,

– tekintettel a Bizottságnak a 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló tanácsi rendeletre vonatkozó, 2025. július 16-i javaslatára (COM(2025)0571),

– tekintettel a költségvetési kiadások nyomon követésére és teljesítményére vonatkozó keret, valamint az uniós programokra és tevékenységekre vonatkozó egyéb horizontális szabályok létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2025. július 16-i bizottsági javaslatra (COM(2025)0545) és az azt kísérő, 2025. július 16-i hatásvizsgálati jelentésre (SWD(2025)0590),

– tekintettel a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásokról szóló, 2021. november 3-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2021)0305),

– a nők és férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó stratégia (2020–-2025)” című, 2020. március 5-i bizottsági közleményre (COM(2020)0152),

– tekintettel a Bizottság 2025. évi jelentésére a nemek közötti egyenlőség helyzetéről,

– tekintettel „A nők jogaira vonatkozó ütemterv” című, 2025. március 7-i bizottsági közleményre (COM(2025)0097),

---

4 HL C, C/2024/1195, 2024.2.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1195/oj.

5 HL L 433. I, 2020.12.22., 28. o., ELI: https://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

6 HL L, 2024/2509, 2024.9.26., ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

– tekintettel az uniós nemi esélyegyenlőségi stratégiáról szóló, 2021. január 21-i állásfoglalására[7],

– tekintettel a nemek közötti egyenlőségnek az Európai Parlamenten belüli általános érvényesítésére vonatkozó 2020. évi éves jelentésről szóló, 2022. március 10-i állásfoglalására[8],

– tekintettel a 2026. évi költségvetés elkészítésére vonatkozó általános iránymutatásokról szóló, 2025. április 2-i állásfoglalására, III. szakasz – Bizottság[9],

– tekintettel „Az Unió megújított hosszú távú költségvetése a változó világban” című 2025. május 7-i állásfoglalására[10],

– tekintettel a Bizottságnak a 2026. évi pénzügyi évre tervezett bevételekre és kiadásokra vonatkozó, 2025. június 4-i kimutatására (SEC(2025)0250),

– tekintettel az Európai Unió 2026. évi pénzügyi évre vonatkozó általános költségvetési tervezetét kísérő, 2025. júniusi munkadokumentum I. részében (COM(2025)0300) foglalt, az operatív kiadásokra vonatkozó programteljesítmény-nyilatkozatokra,

– tekintettel a Bizottságnak az uniós költségvetés 2021-es pénzügyi évére vonatkozó éves gazdálkodási és teljesítményjelentésére (COM(2022)0401),

– tekintettel a Bizottságnak az uniós költségvetés 2022-es pénzügyi évére vonatkozó éves gazdálkodási és teljesítményjelentésére (COM(2023)0401),

– tekintettel a Bizottságnak az uniós költségvetés 2023-as pénzügyi évére vonatkozó éves gazdálkodási és teljesítményjelentésére (COM(2024)0401),

– tekintettel a Bizottságnak az uniós költségvetés 2024-es pénzügyi évére vonatkozó éves gazdálkodási és teljesítményjelentésére (COM(2025)0824),

– tekintettel az Európai Számvevőszék 10/2021. számú, „A nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése az uniós költségvetésben: a szavak után eljött a tettek ideje” című, 2021. május 26-i különjelentésére,

– tekintettel az Európai Parlament Kutatószolgálatának „Gender-responsive budgeting: State of play and opportunities for the

---

7 HL C 456., 2021.11.10., 208. o.
8 HL C 347., 2022.9.9., 139. o.
9 HL C, C/2025/4382, 2025.9.9., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4382/oj.
10 Elfogadott szövegek, P10_TA(2025)0090.

European Parliament’s 10th term” [A nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezés: az Európai Parlament 10. parlamenti ciklusának jelenlegi állása és lehetőségei] című, 2025. februári tájékoztatójára,

– tekintettel a Költségvetési és Költségvetési Ellenőrző Bizottság által kért, „Az Európai Unió nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezése – 2024. évi helyzet” című tanulmányra,

– tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság által kért, „A nemek közötti egyenlőség uniós költségvetésben való általános érvényesítésére szolgáló módszertan alkalmazása” című, 2025. június 25-i munkaértekezletre,

– tekintettel a költségvetésért, a csalás elleni küzdelemért és a közigazgatásért felelős akkori biztosjelölt által a 2024. évi megerősítő meghallgatások időszakában adott írásbeli válaszokra,

– tekintettel a pekingi nyilatkozatra és cselekvési platformra (1995),

– tekintettel az Európa Tanács nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezéssel foglalkozó szakértői csoportjának végleges jelentésére (2005),

– tekintettel a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének (EIGE) tevékenységeire és kiadványaira,

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság jelentésére (A10-0212/2025),

A. mivel a nemek közötti egyenlőség az EU elsődleges jogában rögzített célkitűzés, és olyan elv, amelynek valamennyi uniós politika középpontjában kell állnia;

B. mivel a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése világszinten elismert stratégia annak biztosítására, hogy a nemek közötti egyenlőség előmozdítása és a megkülönböztetés elleni küzdelem érdekében a nemi dimenziót minden politika, program és intézkedés kialakításába, végrehajtásába és értékelésébe beépítsék;

C. mivel az Európa Tanács meghatározása szerint a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezés a költségvetések nemi alapú értékelése, amely a költségvetési folyamat minden szintjén figyelembe veszi a nemek közötti egyenlőség szempontját, valamint a nemek közötti egyenlőség előmozdítása érdekében átstrukturálja a bevételeket és a kiadásokat;

D. mivel az EIGE a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezést olyan eszköznek tekinti, amely lehetővé teszi a politikai döntéshozók számára az elszámoltathatóság és az átláthatóság előmozdítását, valamennyi nem költségvetési folyamatban való kiegyensúlyozott részvételének növelését és a nemek közötti egyenlőség előmozdítását;

E. mivel az Európai Számvevőszék rámutatott, hogy az EU 2014–2020-as többéves pénzügyi kerete nem vette megfelelően figyelembe a nemek közötti egyenlőséget;

F. mivel a nemek közötti egyenlőség horizontális prioritásként való beépítése az EU költségvetésébe régóta aggodalomra ad okot mind a Költségvetési Ellenőrző Bizottságban, mind a Parlamentben, és kulcsfontosságú kritériumnak minősül az uniós költségvetés végrehajtásának és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásnak, teljesítménynek és az arányosságnak az értékeléséhez;

G. mivel a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretet kísérő intézményközi megállapodás megerősíti a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését az uniós költségvetésben, többek között azon követelmény révén, hogy 2023-tól meg kell erősíteni a nemek közötti egyenlőségre gyakorolt hatás értékelését a jogalkotás minőségének javítására vonatkozó keret hatásvizsgálataiban és értékeléseiben, valamint ki kell dolgozni egy kísérleti módszertant a nemek közötti egyenlőség programszinten történő előmozdítása szempontjából releváns kiadások mérésére;

H. mivel a nemek közötti egyenlőség megvalósításához interszekcionális megközelítésre van szükség a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezés tekintetében, amely figyelembe veszi a rasszizált csoportokhoz tartozó nők, a fogyatékossággal élő személyek, az LMBTIQ+ -személyek és a migránsok által tapasztalt összetett megkülönböztetést annak biztosítása érdekében, hogy az uniós kiadások minden dimenzióban előmozdítsák az egyenlőséget;

I. mivel a család a társadalom alapvető egysége, és döntő szerepet játszik az egyének, közösségek és nemzetek jóllétének, stabilitásának és fejlődésének előmozdításában; mivel ezért alapvető fontosságú, hogy az EU horizontális politikái aktívan előmozdítsák és támogassák azt;

J. mivel a nemek közötti egyenlőséget elősegítő költségvetés-tervezés a nemek közötti egyenlőség elérésének előfeltétele, és a nemek közötti egyenlőség önmagában is feltétele az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésnek, többek között az EU-n belül is, ahol az EIGE az EU sajátos helyzetére alkalmazott robusztus ökonometriai modell segítségével kimutatta, hogy a nemek közötti egyenlőség javítása számos területen, például az oktatás, a munkaerő-piaci aktivitás és a bérek terén is számos makrogazdasági előnnyel járna; mivel az EIGE

azt is megmutatta, hogy a nemek közötti egyenlőség általában erőteljes, pozitív hatást gyakorol a GDP-re, és hogy a nemek közötti egyenlőség javítása az EU egy főre jutó GDP-jének legalább 6,1%-os, 2050-ig pedig akár 9,6%-os növekedését eredményezné, ami 1,95 billió, illetve 3,15 billió EUR-t tesz ki;

K. mivel az EIGE arról számolt be, hogy 2021 óta aggasztó mértékben csökkentek a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésére irányuló tagállami erőfeszítések, és ezt a tendenciát uniós szinten nem szabad tükrözni;

L. mivel a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó előzetes hatásvizsgálatokat és mérséklési intézkedéseket szisztematikusan be kell építeni az EU szakpolitikai döntéshozatali folyamataiba annak biztosítása érdekében, hogy a jövőbeli kezdeményezések mozdítsák elő a nemek közötti egyenlőséget, ne pedig gyengítsék azt;

M. mivel a demokratikus intézményeknek tükrözniük kell a társadalom sokszínűségét, legfőképpen a személyzetük összetételében;

N. mivel a nemek közötti egyensúly a döntéshozatal számos, kulcsfontosságú szintjén továbbra sem valósult meg;

O. mivel a pekingi nyilatkozat és cselekvési platform a nemek közötti egyenlőség szempontjának minden szinten történő beépítését szorgalmazza a költségvetési döntésekbe, és mivel az EU elkötelezett amellett, hogy alkalmazza annak elveit, különösen annak biztosítása érdekében, hogy az állami források hatékonyan járuljanak hozzá a nemek közötti egyenlőséghez és a nők társadalmi szerepvállalásának növeléséhez valamennyi szakpolitikai területen;

Általános megjegyzések

1. üdvözli, hogy kötelező erejű kötelezettségvállalásaival összhangban és a Parlament ismételt felhívásait követően a Bizottság kísérleti módszertant dolgozott ki a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos kiadások programszinten történő nyomon követésére és mérésére a 2021–2027-es többéves pénzügyi keretben annak érdekében, hogy javítsa a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését a Bizottság költségvetési eljárásában, és hatékonyabbá tegye a szakpolitika-tervezést és az erőforrások elosztását a nemek közötti egyenlőség céljainak előmozdítása érdekében;

2. megjegyzi, hogy a jelenlegi módszertan szerint a Bizottság a programokat a nemek közötti egyenlőséghez való hozzájárulásuk értékelése alapján, a lehető legrészletesebb beavatkozási szinten különböző pontszámokkal értékeli, az alábbi pontszámokat adva:

   a) 2 pontot azoknak a beavatkozásoknak, amelyek fő célja a nemek közötti egyenlőség javítása;

b) 1 pontot azoknak a beavatkozásoknak, amelyek esetében a nemek közötti egyenlőség fontos és tudatos célkitűzés, de nem a beavatkozás fő oka;

c) 0 pontot a nem célzott beavatkozásoknak, vagyis azoknak a beavatkozásoknak, amelyek várhatóan nem gyakorolnak jelentős hatást a nemek közötti egyenlőségre;

d) 0* pontot azoknak a beavatkozásoknak, amelyek valószínűsíthetően, de egyelőre még nem egyértelműen pozitív hatást gyakorolnak a nemek közötti egyenlőségre;

3. megjegyzi, hogy a módszertan a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet által kidolgozott, a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó szakpolitikai mutatón alapul, amely a nemek közötti egyenlőségre mint szakpolitikai célkitűzésre irányuló fejlesztési tevékenységek nyomon követésére és nyilvántartására használt minőségi statisztikai eszköz, és amelyet a Bizottság az EU összes közös, közvetlen és közvetett gazdálkodás alá tartozó költségvetési kiadási programjára alkalmaz;

4. hangsúlyozza, hogy a Bizottság módszertana eltér a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet által kidolgozott, a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó szakpolitikai mutatótól, mivel nem tartalmaz olyan pontszámot, amely lehetővé tenné az uniós kiadásoknak a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésére vonatkozó célkitűzésekre gyakorolt esetleges negatív hatásainak nyomon követését, és bevezeti a 0* kategóriát a nemek közötti egyenlőségre valószínűleg, de egyelőre nem egyértelműen pozitív hatással járó beavatkozások esetében; hangsúlyozza, hogy a Bizottság módszertanának minden esetben el kell kerülnie, hogy nem kívánt következményekhez vezessen, például visszatartsa vagy elutasítsa a beruházásokat a stratégiai fontosságú, de hagyományosan egyetlen nem által uralt ágazatokban, többek között a védelmi ágazatban;

A Bizottság által kidolgozott módszertan végrehajtásáról

5. megjegyzi, hogy a módszertant először az EU 2023. pénzügyi évre vonatkozó költségvetési becsléseinek kidolgozása során alkalmazták, visszamenőleges hatállyal a 2021. és 2022. pénzügyi évek költségvetéseire is;

6. megjegyzi, hogy a 2021-es pénzügyi évre vonatkozóan, a kapcsolódó éves irányítási és teljesítményjelentés közzétételének időpontjában, a 352 milliárd euró összegű kötelezettségvállalásból 1% kapott 2 pontos, 3% kapott 1 pontos, 1% kapott 0 pontos és 95% kapott 0* pontos értékelést;

7. megjegyzi, hogy a 2022-es pénzügyi évre vonatkozóan, a kapcsolódó éves irányítási és teljesítményjelentés közzétételének időpontjában, a

321 milliárd euró összegű kötelezettségvállalásból 2% kapott 2 pontos, 9% kapott 1 pontos, 16% kapott 0 pontos és 73% kapott 0* pontos értékelést;

8. megjegyzi, hogy a 2023-as pénzügyi évre vonatkozóan, a kapcsolódó éves vezetői teljesítményjelentés közzétételének időpontjában, a 427 milliárd euró összegű kötelezettségvállalásból 2% kapott 2 pontos, 9% kapott 1 pontos, 69% kapott 0 pontos és 20% kapott 0* pontos értékelést;

9. megjegyzi, hogy a 2024-es pénzügyi évre vonatkozóan, a kapcsolódó éves irányítási jelentés közzétételének időpontjában, a 195 milliárd euró összegű kötelezettségvállalásból 3% kapott 2 pontos, 17% kapott 1 pontos, 65% kapott 0 pontos és 16% kapott 0* pontos értékelést, ezeket az értékeléseket felfelé kerekítve;

10. tudomásul veszi, hogy a 0* pontszámmal rendelkező kötelezettségvállalások arányának az évek során tapasztalt csökkenése az adatok gyűjtésének és rendelkezésére állásának, valamint a Bizottság jelentéstételi kapacitása javulásának eredménye, amely lehetővé teszi főigazgatóságai számára, hogy programjaik nemek közötti egyenlőséghez való hozzájárulását részletesebb szinten mérjék fel;

11. tudomásul veszi továbbá, hogy mivel az első pénzügyi években, amikor ezt a módszertant alkalmazták, a rendelkezésre álló adatmennyiség és a jelentéstételi kapacitás korlátozott volt, az egyes pénzügyi évek adatainak összehasonlítása az éves eredmények alapján, illetve az ilyen összehasonlításokból levont következtetések kevés hozzáadott értéket jelentenek;

12. megjegyzi, hogy a Bizottság úgy véli, hogy a 2 vagy 1 pontszámmal rendelkező beavatkozások a nemek közötti egyenlőség előmozdításának tekinthetők, és hogy ezt figyelembe véve a 37,99 milliárd EUR értékű beavatkozások 2024-ben előmozdították a nemek közötti egyenlőséget, míg ez az összeg 2021-ben 10,76 milliárd EUR-t, 2022-ben 37,83 milliárd EUR-t, 2023-ban pedig 47,99 milliárd EUR-t tett ki;

13. megjegyzi, hogy a nemek közötti egyenlőség előmozdítására irányuló beavatkozások abszolút értékének 2023 és 2024 közötti csökkenése az e két pénzügyi év közötti kötelezettségvállalások teljes összege csökkenésének közvetlen következménye, ami nagyrészt a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében tett kötelezettségvállalások fokozatos megszüntetésével magyarázható;

14. megjegyzi, hogy az egyes pénzügyi évekre vonatkozó eredmények mellett a Bizottság az EU költségvetésének 2024. évi éves irányítási és teljesítményjelentésében közzétette az összes korábbi eredmény újbóli értékelését, amelynek alapjául a programok legfrissebb és átfogó értékelése szolgált, és amelynek eredményeként az összesített

tendenciák azt mutatták, hogy a 2021 és 2024 közötti időszakban végrehajtott beavatkozások esetében 2% kapott 2 pontos, 10% kapott 1 pontos, 83 % kapott 0 pontos és 5% kapott 0* pontos értékelést; megjegyzi továbbá, hogy a Bizottság újbóli értékelése szerint a 2021–2024-es pénzügyi években az EU költségvetési kiadásainak összesen 12%-a (1 és 2 pontos értékeléssel) járult hozzá a nemek közötti egyenlőség előmozdításához, ami 158,4 milliárd eurót tesz ki;

15. hangsúlyozza, hogy nem minden uniós költségvetési program teljesít egyformán a nemek közötti egyenlőség horizontális prioritásként való integrálása tekintetében, egyes programok azonban politikai kialakításuknak köszönhetően sokkal jobb eredményeket érnek el, mint például a 6. fejezet (Szomszédság és a világ) alá tartozó programok, ahol a nemek közötti egyenlőséget átfogó prioritásként határozták meg, egyértelmű célokkal és kritériumokkal, valamint a más fejezetek, például a Horizont Európa alá tartozó egyedi programok, amelyek a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezés végrehajtására vonatkozó követelménynek köszönhetően nemcsak a nemek közötti egyenlőséget mozdítják elő, hanem a nemzeti szintű végrehajtási szakaszban a kölcsönös hatások révén pozitív hatással vannak a tagállamok gyakorlatára is;

16. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a használt módszertan kifejezetten a működési költségvetések nyomon követésére szolgáló eszköz, ezért nem alkalmas az uniós intézmények és szervek igazgatási költségvetésének megfelelő értékelésére;

17. megjegyzi, hogy a módszertan alkalmazási köre korlátozott, mivel nem veszi megfelelően figyelembe a programoknak a nemek közötti egyenlőségre gyakorolt másodlagos vagy közvetett hatásait, a lehetséges negatív hatásokat vagy a szakpolitikai hatások átfogó értékeléséhez szükséges interszekcionális dimenziókat;

18. megjegyzi továbbá, hogy a programok nemek közötti egyenlőségre gyakorolt lehetséges negatív hatásait nem veszik kellőképpen figyelembe, különösen az olyan ágazatokban, mint a versenyképesség, a védelem és a felkészültség; hangsúlyozza, hogy a nemek közötti egyenlőség előmozdítása nem vezethet a kritikus ágazatokba történő beruházások korlátozásához vagy csökkentéséhez; felhívja a Bizottságot, hogy javasoljon konkrét intézkedéseket a nemek közötti egyenlőség javítására, biztosítva ugyanakkor, hogy ez ne érintse hátrányosan a beruházási döntéseket;

19. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a módszertan utólagos jellege miatt nem képes strukturálisan befolyásolni a szakpolitikák kialakítását egy előzetes szakaszban, illetve a pénzügyi források gyűjtését és

elosztását, ami elengedhetetlen a nemek közötti egyenlőség uniós programokban való megfelelő érvényesítéséhez;

A nemek közötti egyenlőség uniós pénzügyi programokban való általános érvényesítésének tágabb megközelítéséről

20. megjegyzi, hogy a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének az uniós költségvetésre alkalmazott módszertanán túl egyes uniós programok a jogalapjukban általánosan érvényesítették a nemek közötti egyenlőséget, míg mások nem;

21. megjegyzi, hogy bár a Bizottság kettős megközelítése a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítéséhez, amely az uniós költségvetés nyomon követése és a programok jogalapjaiban meghatározott célok kitűzése között oszlik meg, hasznos keretet jelent, ez a megközelítés széttöredezett és nem érinti azonos mértékben az összes programot, ezáltal csökkentve az EU nemek közötti egyenlőségre vonatkozó megközelítésének koherenciáját;

Záró megjegyzések

22. tudomásul veszi a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének az uniós költségvetésben való végrehajtásáról szóló bizottsági értékelést[11], és osztja azt a nézetet, hogy a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret fennmaradó éveiben prioritásként kell kezelni a programok értékelését, hogy jobban fel lehessen mérni a nemek közötti egyenlőséghez való hozzájárulásukat és le lehessen vonni a tanulságokat végrehajtásukból, megfelelően felhasználva a 2023 óta érvényben lévő, nemek szerint lebontott fokozott adatszolgáltatást; hangsúlyozza, hogy a módszertanok harmonizálása és a széttagolt megközelítés elkerülése, valamint az adatgyűjtés, az adatok összesítése és adatszolgáltatás javítása érdekében valamennyi tagállammal megerősített együttműködésre van szükség;

23. elismeri, hogy bár a Bizottság által kidolgozott módszertan hasznos eszköz az uniós költségvetés nemek közötti egyenlőséghez való hozzájárulásának értékelésére, olyan korlátokkal szembesül, amelyek korlátozzák a költségvetés transzformatív hatásra való képességét; hangsúlyozza, hogy e tekintetben fontos biztosítani az adatok rendelkezésre állását, valamint konkrét, mérhető, teljesíthető, releváns és határidőhöz kötött teljesítménymutatók (SMART) használatát;

---

11 A költségvetési kiadások nyomonkövetési és teljesítménymérési keretének létrehozásáról, valamint az uniós programokra és tevékenységekre vonatkozó egyéb horizontális szabályok megállapításáról szóló rendeletre irányuló bizottsági javaslatot (COM(2025)0545) kísérő hatásvizsgálati jelentés.

24. hangsúlyozza, hogy mivel az EU költségvetését több válság és a politikai prioritások változása is érinti, elengedhetetlen, hogy a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő költségvetés-tervezés előzetesen arányosan beépüljön a programok költségvetési ciklusának középpontjába, ideértve az olyan új prioritási területeket is, mint a versenyképesség, a védelem és a felkészültség;

25. felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki teljes körű és átfogó megközelítést a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezésre vonatkozóan, valamint dolgozzon ki konkrét és átfogó módszertant az uniós költségvetésre vonatkozóan, amelyet már a következő programozási időszak kezdetekor teljes mértékben működőképessé kell tenni, és amely átalakító potenciállal rendelkezik a teljes költségvetési ciklus befolyásolására való képessége és az ezen állásfoglalásban azonosított problémák kezelése révén, az uniós forrásokkal való hatékony és eredményes pénzgazdálkodás biztosítása érdekében;

26. hangsúlyozza, hogy a többéves pénzügyi kereten kívül az EUMSZ 122. cikke alapján elfogadott bármely eszköznek adott esetben a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésére és a költségvetés-tervezésre vonatkozó rendelkezéseket is alkalmaznia kell, anélkül, hogy módosítaná az ágazatspecifikus jogszabályokban már meghatározott programcélkitűzéseket, támogathatósági vagy odaítélési kritériumokat annak érdekében, hogy átfogó és következetes módon nyomon lehessen követni az EU hozzájárulását a nemek közötti egyenlőség előmozdításához valamennyi finanszírozási eszközben;

27. felhívja a Bizottságot, hogy a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásokkal összhangban végezzen szisztematikus előzetes hatásvizsgálatokat, amelyek elemzik az uniós politikák és költségvetési politikai intézkedések – többek között az adórendszerek és az állami támogatási programok – nemek közötti egyenlőségre gyakorolt konkrét hatásait is, a nemek közötti egyenlőtlenségek azonosítása és csökkentése céljából; hangsúlyozza, hogy gondosan figyelembe kell venni a nemek közötti egyenlőség javításának társadalmi és gazdasági hatásait is, figyelembe véve ugyanakkor a kis- és középvállalkozások adminisztratív költségeit;

28. emlékeztet arra, hogy valamennyi uniós jogalkotási javaslatnak meg kell felelnie az elsődleges uniós jognak, többek között a nemek közötti egyenlőség elvének is; felhívja a Bizottságot, hogy erősítse meg előzetes hatásvizsgálatait annak érdekében, hogy a jogalkotási javaslatok előkészítése során gondosan mérlegelje és minimalizálja az EU-n belüli nemek közötti egyenlőségre gyakorolt esetleges negatív hatásokat;

29. sürgeti a Bizottságot, hogy az uniós jogalkotási eljárások standard részeként hozzon létre egy „nemek közötti egyenlőségre vonatkozó

védelmi mechanizmust”, amely szükségessé tenné minden olyan javaslat felülvizsgálatát, amely a Számvevőszék elemzése alapján bizonyítottan aláássa az EU nemek közötti egyenlőségre vonatkozó stratégiáját és célkitűzéseit;

30. sajnálatát fejezi ki a nemek arányának egyensúlytalansága miatt a tisztviselők és a politikai képviselet körében mind az EU, mind a tagállamok szintjén, ami aláássa a nemek közötti egyenlőség elvét a képviseletben;

31. felhívja a Bizottságot, hogy értékelje a nemek közötti egyenlőséget elősegítő további intézkedések vezetői szinten történő bevezetésének megvalósíthatóságát annak biztosítása érdekében, hogy célzott támogatási rendszerek révén megfelelő mértékben részt vehessenek a politikai döntéshozatalban;

32. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az uniós költségvetés minimális részarányát fő célkitűzésként a nemek közötti egyenlőségre fordítsák (ami a jelenlegi módszertanban szereplő 2. pontnak felel meg);

33. felkéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy a következő programozási időszakban mennyiségi célt határozzon meg az uniós költségvetés azon részére vonatkozóan, amely hozzájárul a nemek közötti egyenlőség előmozdításához (ami a jelenlegi módszertanban 2 vagy 1 pontnak felel meg), megjegyezve, hogy hasonló célok hasznosnak bizonyultak az EU éghajlat-politikai és biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzéseinek előmozdításában;

34. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy a programok következő generációjáról folytatott tárgyalások során tartsák tiszteletben a felülvizsgált költségvetési rendeletben foglalt rendelkezéseket, nevezetesen azt, hogy a programokat és tevékenységeket – amennyiben az a vonatkozó ágazatspecifikus szabályokkal összhangban megvalósítható és helyénvaló – a nemek közötti egyenlőség elvének figyelembevételével és a nemek közötti egyenlőség érvényesítésének megfelelő módszertanával összhangban kell végrehajtani;

35. úgy véli, hogy a felülvizsgált költségvetési rendelettel összhangban alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a programok következő generációja olyan célkitűzéseket tartalmazzon, amelyek adott esetben lehetővé teszik a nemek szerint lebontott adatok gyűjtését és az ilyen adatok valamennyi releváns programban történő összesítését; felhívja a Bizottságot, hogy fejlessze tovább és javítsa az uniós költségvetés nemek közötti egyenlőséghez való hozzájárulásának nyomon követésére szolgáló módszertanát, többek között a digitális eszközök, például a mesterséges intelligencia szisztematikus használata révén, az adatgyűjtés, az összesítés és a programok közötti elemzés javítása érdekében;

36. felhívja az összes érintett szereplőt, köztük a Tanácsot, a Bizottságot, a civil társadalmi szervezeteket és más érintett partnereket, hogy törekedjenek a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezés megvalósítására a következő programozási időszakban;

37. felhívja a Bizottságot, hogy az uniós külső fellépések költségvetésének nagyobb részét különítse el olyan beavatkozásokra, amelyek hozzájárulnak a nemek közötti egyenlőséghez és a nők társadalmi szerepvállalásának növeléséhez, és a következő többéves pénzügyi keretben az EU külső finanszírozási eszközeinek további 25%-át fordítsa a nemek közötti egyenlőség mint fő célkitűzés előmozdítására; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy hozzon létre külön alapot a nemek közötti egyenlőség globális előmozdítására, és biztosítsa, hogy az általa támogatott fellépések a szexuális és reproduktív egészséghez és jogokhoz való hozzáférésre, a nők döntéshozatalban való részvételének növelésére, a nők által vezetett helyi nem kormányzati szervezetek támogatására és a helyi női emberijog-védők támogatására összpontosítsanak;

38. felhívja a Bizottságot, hogy határozzon meg egyértelmű célkitűzéseket a következő többéves pénzügyi keret számára a nemek közötti bér- és nyugdíjszakadék csökkentéséhez való hozzájárulás, valamint a nők szegénysége problémájának kezelése tekintetében, többek között a gyermekgondozási szolgáltatások javítása révén;

39. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az uniós finanszírozású programok védjék és mozdítsák elő a nők jogait, különös tekintettel az állami egészségügyi ellátáshoz, a gyermekgondozáshoz, valamint a szexuális és reproduktív egészséghez és jogokhoz való hozzáférésre;

40. felhívja az uniós intézményeket, hogy a bérek átláthatóságáról szóló irányelv[12] elveivel összhangban elemezzék és számoljanak be a nemek közötti esetleges bérszakadékról, és szükség esetén tegyék meg a megfelelő intézkedéseket; megismétli az uniós intézményekhez, szervekhez, hivatalokhoz és ügynökségekhez intézett felhívását, hogy különösen a felső vezetés szintjén javítsák a nemek közötti egyensúlyt; felkéri az uniós intézményeket, szerveket, hivatalokat és ügynökségeket, hogy végezzenek elemzést az emberierőforrás-ciklus azon területeinek azonosítása érdekében – a munkaerő-felvételtől az előléptetésekig –, ahol a legnagyobb szükség van ilyen javításokra, és vizsgálják meg a nemek közötti egyensúly

---

12 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/970 irányelve (2023. május 10.) a férfiak és nők egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazása elve alkalmazásának a bérek átláthatósága és végrehajtási mechanizmusok révén történő megerősítéséről (HL L 132., 2023.5.17., 21. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj).

mielőbbi megvalósítását célzó további intézkedések végrehajtásának lehetőségét;

41. elismeri a nemek közötti tartós egyenlőtlenségeket számos olyan ágazatban, amelyet hagyományosan egyetlen nem dominál; felhívja a Bizottságot, hogy alkalmazza a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezést annak érdekében, hogy minden nem számára biztosítsa és nyomon kövesse a szükséges készségekhez és oktatási programokhoz való hozzáférés feltételeit, és javítsa a nemek közötti egyenlőséget ezekben a konkrét ágazatokban az ipar versenyképességének fokozása céljából; kéri, hogy fordítsanak különös figyelmet a női vállalkozókra, különösen a kis- és középvállalkozásokban és az induló innovatív vállalkozásokban, többek között az olyan programokon belüli egyedi nyomon követés révén, mint az InvestEU és az Európai horizont; szigorúbb nyomonkövetési és jelentéstételi mechanizmusokra szólít fel annak biztosítása érdekében, hogy a források ténylegesen a nők és a marginalizált csoportok javát szolgálják;

°

° °

42. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt a határozatot a Tanácsnak és a Bizottságnak.